

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 307/2025-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **HASTRA s.r.o. v reštrukturalizácii**, Suché mýto 1, Bratislava, IČO 31 606 296, zastúpenej WITT&KLEIM Legal s. r. o., Na Troskách 26, Banská Bystrica, proti uzneseniu Okresného súdu Žilina sp. zn. 9R/1/2024 zo 7. novembra 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

2. Návrhu na odklad vykonateľnosti uznesenia Okresného súdu Žilina sp. zn. 9R/1/2024 zo 7. novembra 2024 **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie navrhuje zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a nahradiť jej trovy konania pred ústavným súdom. Na základe presvedčenia o dôvodnosti podanej sťažnosti tiež navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť uznesenia okresného súdu do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

II. Skutkové východiská

2. Pred vydaním napadnutého uznesenia bola sťažovateľka obchodnou spoločnosťou v reštrukturalizácii. Reštrukturalizácia bola povolená na základe reštrukturalizačného posudku.
3. Napadnutým uznesením okresný súd (na návrh reštrukturalizačného správcu) zastavil voči sťažovateľke reštrukturalizačné konanie, začal konkurzné konanie, vyhlásil konkurz na jej majetok a do funkcie správcu konkurznej podstaty ustanovil pôvodného správcu z reštrukturalizácie.
4. Reštrukturalizačný správca navrhol vyhlásenie konkurzu na majetok sťažovateľky z dôvodu, že mu neposkytovala efektívnu súčinnosť pri dohľade nad jej podnikaním, ďalej z dôvodu markantných nezrovnalostí (najmä v hodnote majetku a vlastného imania) medzi oficiálne zverejňovanými účtovnými závierkami (v Registri účtovných závierok) a účtovnou závierkou, ktorá bola spolu s reštrukturalizačným posudkom predložená súdu pre účely povolenia reštrukturalizácie a tiež z dôvodu prevodu značnej časti majetku sťažovateľky na tretiu osobu do zahraničia.
5. V osobitnej časti návrhu reštrukturalizačný správca upriamil pozornosť na spôsob scudzenia majetku, pri ktorom bol majetok prevedený v priebehu troch dní po vyhotovení reštrukturalizačného posudku, a to kúpnu zmluvou (vyplývajúcej zo zmluvy o pôžičke vzniknutej na základe sťažovateľkou uznanej pohľadávky, čo sa týka dôvodu aj výšky) za cenu 1 700 000 eur oproti predpokladanej súpisovej hodnote z reštrukturalizačného posudku 5 663 108 eur.
6. Vzhľadom na uvedené mal reštrukturalizačný správca pochybnosti o riadnom vedení účtovníctva, resp. o výpovednej hodnote zverejnených finančných výkazov, a podstatné zníženie majetku prakticky ihneď po vypracovaní reštrukturalizačného posudku podstatným spôsobom vplývalo na odôvodnenosť povolenia reštrukturalizácie súdom (reštrukturalizačný posudok predkladaný súdu pre účely povolenia reštrukturalizácie bol vypracovaný 18. júna 2024 a prevod nehnuteľností prebehol o 3 dni neskôr, a to na základe žiadosti o urýchlené konanie o návrhu na vklad vlastníckeho práva).
7. Okresný súd potom, keď stranám poskytol príležitosť na duplicitné vyjadrenie sa k už prezentovaným bodom návrhu reštrukturalizačného správcu, napadnutým uznesením návrh správcu v plnom rozsahu aproboval. Vecne zohľadnil tiež kontext, v ktorom bol prevod majetku sťažovateľky (vo veci išlo o hotelový rezort) vykonaný počas úpadku, počas prerušeného konkurzného konania a počas prebiehajúceho exekučného konania. V obrane sťažovateľky, pokiaľ šlo o tvrdenia neposkytnutia súčinnosti, obsahovo nevzhladol žiadne skutočnosti svedčiacie v jej prospech (okrem predloženia zoznamu záväzkov) a ostatný obsah jej obrany považoval za účelovú formálnu obhajobu snažiacu sa spochybniť oprávnenia a kompetenciu správcu.
8. Okresný súd uzavrel, že sťažovateľka si nespĺnila zákonnú povinnosť vyplývajúcu jej z § 74 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“), následkom čoho bolo správcovi znemožnené riadne preskúmanie prevodu nehnuteľností, účtovných podkladov a následné vyhodnotenie aktuálnej finančnej situácie sťažovateľky. Z prezentovanej situácie nepovažoval za preukázané, že by obchodná situácia sťažovateľky poskytovala záruku úspešného zavŕšenia procesu reštrukturalizácie (pozri § 129 zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

III. Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka vidí v postupe okresného súdu formalistický výklad práva (konkrétne § 129 zákona o konkurze a reštrukturalizácii). Podľa jej presvedčenia okresný súd v napadnutom uznesení nesprávne poukázal na to, že zákon nepočíta s možnosťou, že by žiadosť reštrukturalizačného správcu o konverziu reštrukturalizácie na konkurz mohla byť aj zamietnutá (bod 37 napadnutého uznesenia). Týmto spôsobom si všeobecný súd sám (a neprípustne) obmedzil právomoc návrhu reštrukturalizačného správcu nevyhovieť.

10. Poukazujúc na všeobecný princíp preferencie reštrukturalizačného konania, pred konaním konkurzným (pre potenciálne zachovanie vyššej miery uspokojenia veriteľov) argumentuje, že súd nezohľadnením jej obrany v spore dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. To sa prejavilo v nedostatočnosti odôvodnenia napadnutého uznesenia, a preto tvrdí porušenie práva na spravodlivý proces.

11. Ústavnému súdu v sťažnosti prezentuje konkrétne vecné dôvody svojej obrany, ktoré v podstate obsahovo preberá z konania pred všeobecným súdom. Poukazuje na nedostatok oprávnenia správcu posudzovať skutočnosti, ktoré sa stali vecným základom napadnutého uznesenia všeobecného súdu, ďalej na to, že aktívne rokovala s investorom o podmienkach vstupu do jej podniku, mala rozpracovaných viacero zákaziek a napokon na to, že jej obchodná a finančná situácia opodstatňuje predpoklad úspešného skončenia reštrukturalizácie. Zdôrazňuje tiež to, že za samotným faktom scudzenia vlastného majetku nie je možné vidieť nič nekalé a že všeobecný súd svojím právnym postojom iba definitívne spečatil konkurzný osud riadne fungujúcej obchodnej spoločnosti.

12. K dosiaľ uvedenému pridáva tiež tvrdenie o bezdôvodnom nenariadení pojednávania pred finálnym verdiktom všeobecného súdu, čo vecne tiež spadá do rozsahu práva na spravodlivý proces.

IV. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je kritika (nedostatočného) obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu.

14. Ústavný súd uvádza, že odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v tomto kontexte uvádza, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

15. Ústavný súd zároveň pripomína, že vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom je chrániť občana pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňovateľné a neudržateľné (m. m. I. ÚS 17/01).

16. Z pohľadu matérie, ktorá je predmetom rozhodovacej činnosti ústavného súdu, vecná stránka sporu bola principiálne zameraná na presadenie ochrany pred zmarením úspešného skončenia reštrukturalizácie. Zmyslu uvedeného princípu zodpovedal výklad § 129 zákona o konkurze a reštrukturalizácii všeobecným súdom.

17. Všeobecný súd v obsahu napadnutého uznesenia poukázal na to, že reštrukturalizačný správca (zmyslom svojej činnosti) dohliadal na to, aby sa vývoj obchodnej a finančnej situácie sťažovateľky nezmenil tak, že by nebolo možné predpokladať úspešné skončenie reštrukturalizácie. K tomu bolo potrebné zo strany sťažovateľky poskytnúť primeranú súčinnosť. Súdom v obsahu napadnutého uznesenia akcentoval, že sťažovateľka správcovi požadovanú (primeranú) súčinnosť neposkytla riadne, teda neposkytla mu (v určených lehotách) úplné účtovné podklady, z ktorých by bolo možné vývoj jej podnikania odhadovať dôveryhodne. Rovnako mu neposkytla súčinnosť pri objasňovaní scudzenia majetku, ktorý zásadným spôsobom ovplyvňoval dôveryhodnosť jej podnikania, pričom k nevysvetlenému správaniu sťažovateľky došlo ihneď po vyhotovení reštrukturalizačného posudku. V tomto kontexte reštrukturalizačný správca upozornil aj na zavádzanie súdu zo strany sťažovateľky, a to skreslenými finančnými výkazmi pri procese povoľovania reštrukturalizácie, ktorých stav sťažovateľka začala navyše okamžite po ich formálnom vyhotovení ovplyvňovať smerom k negatívnemu výhľadu (reštrukturalizačný posudok pre účely povolenia reštrukturalizácie bol vyhotovený 18. júna 2024, reštrukturalizácia bola na základe odporúčania posudku súdom povolená 19. augusta 2024 a k prevodu nehnuteľností došlo medzičasom 21. júna 2024 na základe zrýchleného vkladového konania).

18. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že zákonom požadovanému princípu (ochrany pred marením úspešného skončenia reštrukturalizácie) bolo zo strany všeobecného súdu učinené zadost'. Obsah návrhového oprávnenia správcu bol vyvodенý z materiálnej potreby výkladu § 129 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Súdom v odôvodnení napadnutého uznesenia pomeriaval („vážil“) hodnotu obsahu tvrdení strán sporu, pričom vzájomnej konfrontácii tohto obsahu sa nevyhýbal. Pokiaľ nejde o excesívny prípad neudržateľného právneho, resp. skutkového záveru, nie je úlohou ústavného súdu tento názor všeobecného súdu prehodnocovať. Excesívny záver však ústavný súd pri prieskume napadnutého uznesenia nezistil.

19. Pokiaľ ide o napadnutie procesnej stránky veci, z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že sťažovateľka duplicitne prezentovala všeobecnému súdu svoje výhrady k návrhu reštrukturalizačného správcu, pričom súdom obsahu jej vyjadrení vytkol nepodloženosť a vyhýbanie vyjadreniu sa (v konkrétnostiach) k meritu sporu, teda k závažným skutočnostiam uvádzaným reštrukturalizačným správcom (pozri bod 35 napadnutého uznesenia). Súdom tiež upozornil na to, že namiesto vecnej debaty sťažovateľka uprednostňuje vyvíjať procesnú aktivitu snažiacu sa presadiť právny názor, v dôsledku akceptácie ktorého by reštrukturalizačný správca svoje návrhové

oprávnenie de facto využiť vôbec nemohol, čo je vo vecnom kontexte posudzovaného prípadu záverom zjavne absurdným, pretože popiera zmysel materiálnej ochrany, ktorú správca v daných okolnostiach reprezentuje. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia rovnako vyplýva, že súd disponoval dostatkom presvedčivých dôkazov (ktoré zároveň neboli vierohodne spochybnené) k tomu, aby rozhodol v rámci (15-dňovej) zákonnej lehoty podľa § 129 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Zohľadňujúc tiež to, že nariadenie pojednávania vo veci bolo na úvahe súdu, a to, že sťažovateľka (vo vzťahu k dosiaľ uvedeným okolnostiam) začala pociťovať potrebu bezvýnimočného nariadenia pojednávania (na ktorom by súdu ozrejmovala vo vyjadreniach nezrejmé okolnosti) až po verdikte súdu vo veci samej, ústavný súd hodnotí doteraz uvedené námietky sťažovateľky ako neopodstatnené.

20. K teoretickým východiskám, z ktorých vychádza podanie ústavnej sťažnosti, ústavný súd len v krátkosti dodáva, že sú koncipované nesprávne. Pokiaľ sťažovateľka požaduje, aby ústavný súd za premisu svojho rozhodovania zvolil slepú preferenciu reštrukturalizačného konania pred konaním konkurzným, ústavný súd uvádza, že v predostretom spise na takýto prístup nebol daný právny základ. Všeobecný súd (podľa názoru ústavného súdu správne a odôvodnene) nepovažoval dôvody právnej obrany sťažovateľky za dostatočné (resp. vierohodné). Vzhľadom na uvedené nemožno sťažovateľkou označený princíp paušalizovať a aplikovať ho bez ohľadu na konkrétne okolnosti prípadu. Z tohto dôvodu sa ústavný súd k zásahu do rozhodovacej činnosti všeobecného súdu postavil zdržanlivo. Okrem toho poznámku, ktorú všeobecný súd uvádza v bode 37 napadnutého uznesenia (a sťažovateľka ju podaním ústavnej sťažnosti atakuje), treba považovať za názor nad rámec vecne postačujúceho súdneho rozhodnutia. Povedané inak, pokiaľ sťažovateľka argumentuje tým, že všeobecný súd si sám vylúčil právomoc rozhodnúť v jej prospech, z pohľadu prejednávania ústavnej sťažnosti ide o argument logicky neplatný, pretože ústavný súd preskúmava rozhodnutie všeobecného súdu tak, ako bolo vydané. To znamená, že pre prejedanie ústavnej sťažnosti je nepodstatné, či všeobecný súd mal právomoc návrhu reštrukturalizačného správca nevyhovieť, pretože v skutočnosti mu vyhovel a tento vyhovujúci názor je ústavnému súdu predložený na ústavnoprávny prieskum. Povedané ešte inak, pre posúdenie podanej ústavnej sťažnosti je nepodstatné posúdenie toho, „čo by mohlo byť, keby bolo“, a tento argument je iba argumentom zavádzajúcim. Úlohou ústavného súdu v rámci konkrétnej kontroly ústavnosti nie je obdobné závery prejedávať.

21. Ústavný súd teda sumárne uvádza, že závery okresného súdu prezentované v napadnutom uznesení sú založené na racionálnom, zrozumiteľnom a ústavne konformnom výklade aplikovanej právnej úpravy. Preto napadnutým uznesením nedošlo k porušeniu sťažovateľkou uvedených práv. Skutočnosť, že sa sťažovateľka s právnym názorom všeobecných súdov nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08).

22. Z uvedených dôvodov je ústavná sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

23. Odmietnutie ústavnej sťažnosti má za následok, že bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky formulovaných v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého uznesenia, vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania).

24. Ústavný súd napokon rozhodol aj o návrhu sťažovateľky na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu (§ 129 zákona o ústavnom súde). Vychádzajúc zo znenia navrhovaného opatrenia, ako aj zo znenia § 131 zákona o ústavnom súde, možno konštatovať, že predpokladom vyhovenia takémuto návrhu je záver o potrebe prijať ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie. Keďže v danom prípade došlo k odmietnutiu sťažnosti v celom rozsahu, nebolo možné návrhu sťažovateľky vyhovieť (bod 2 výroku uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. mája 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu